

Siniša Petković, viši knjižničar
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
e-pošta: spetkovic@gskos.hr

Liana Diković, knjižničarka
Gradska knjižnica i čitaonica Pula
e-pošta: liana.dikovic@gkc-pula.hr

Vedrana Kovač Vrana, viša knjižničarka
Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac
e-pošta: vedrana@gkka.hr

Središnje knjižnice Nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj

Sažetak:

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina iz 2002. godine zaokružena je legislativa Republike Hrvatske prema nacionalnim manjinama, osiguravanjem prava na služenje svojim jezikom i pismom. U vezi s tim otvorene su i opremljene središnje knjižnice nacionalnih manjina, kojih je trenutno u Hrvatskoj jedanaest. Uloga središnjih manjinskih knjižnica jest da kroz koordiniranu nabavu, centraliziranu obradu i raspačavanje građe osiguraju korisnicima slobodan pristup informacijama na materinskome jeziku. U izlaganju će biti opisane ukratko sve središnje knjižnice nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj te koje ciljeve imaju u sredinama u kojima djeluju. Odlukom Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2000. godine programi SMK ušli su u djelokrug Ministarstva kulture Republike Hrvatske (sada Ministarstva kulture i medija RH), a stručni nadzor preuzele su tadašnje Matične službe narodnih knjižnica (sada Županijske matične razvojne službe za narodne knjižnice). Projekt središnjih knjižnica nacionalnih manjina dio je programa narodnih knjižnica, koje po svojoj temeljnoj ulozi i zadaćama moraju osiguravati knjižnične usluge za sve vrste, kategorije i dob stanovništva sa svoga područja, odnosno zajednice, pa tako i za nacionalne manjine u njihovim specifičnim potrebama. Izlaganje će prikazati koje su to zadaće, kako su središnje knjižnice opremljene te tko obavlja stručne poslove.

Glavne riječi: knjižnične usluge, manjinska prava, nacionalne manjine, narodne knjižnice, središnje knjižnice

Oblik izlaganja: izlaganje

Central Libraries of National Minorities in Republic of Croatia

Abstract:

The 2002 Constitutional Law on the Rights of National Minorities has completed the legislation of the Republic of Croatia towards national minorities, providing the right to use their language and script. In this regard, central libraries of national minorities are open and equipped, of which eleven are currently in Croatia. The role of central minority libraries (abbreviated CML) is to provide users with free access to information in their mother language through coordinated procurement, centralized processing and sharing of materials. The presentation will briefly describe all the central libraries of national minorities in the Republic of Croatia and what goals they have in the environments in which they operate. By the decision of the Government of the Republic of Croatia from April 2000, the SMK programs came under the purview of the Ministry of Culture of the Republic of Croatia (now the Ministry of Culture and Media of the Republic of Croatia), and the expert supervision was taken over by the then Registry Office of Public Libraries (now the County

Registry Development Service for Public Libraries). The project of central libraries of national minorities is part of the program of public libraries, which, according to their fundamental role and tasks, must provide library services for all types, categories and ages of the population from their area, that is, the community, and also for national minorities in their specific needs. The presentation will show what these tasks are, how the central libraries are equipped and who performs professional tasks.

Keywords: central libraries, library services, minority rights, national minorities, public libraries

Presentation format: presentation

Biografija

Siniša Petković diplomirao je knjižničarstvo je hrvatski jezik i književnost 2006. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Od 2008. godine zaposlen je u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, a od 2010. radi kao koordinator Austrijske čitaonice, Središnje knjižnice Austrijanaca u Republici Hrvatskoj te do 2018. voditelj Posudbenog odjela i Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. Sudjelovao je i izlagao na brojnim stručnim skupovima i radionicama u zemlji i inozemstvu te u organizaciji kulturnih aktivnosti. Od 2011. redovno sudjeluje na višednevnom Seminaru za voditelje i suradnike austrijskih knjižnica u inozemstvu, organiziranoga u Beču. Uspostavio je knjižničku i kulturnu suradnju s ostalim austrijskim knjižnicama Hrvatskoj i susjednim državama. Od 2023. obavlja funkciju predsjednika Radne grupe za manjinske knjižnice pri Sekciji za narodne knjižnice HKD-a.

Biography

Siniša Petković graduated in librarianship and Croatian language and literature in 2006 at the Faculty of Philosophy in Osijek. Since 2008, he has been employed at the Osijek City and University Library, and since 2010 he has been working as a coordinator of the Austrian Reading Library, the Central Library of Austrians in the Republic of Croatia, and until 2018, head of the Lending Department and the Austrian Library of the City and University Library Osijek. He participated and presented at numerous professional meetings and workshops in the country and abroad and in organization of cultural activities. Since 2011, he regularly participates in the multi-day Seminar for heads and associates of Austrian libraries abroad, organized in Vienna. He established library and cultural cooperation with other Austrian libraries in Croatia and neighbouring countries. From 2023, he serves as the chairman of the of the Working Group for Minority Libraries within the Section for Public Libraries of the Croatian Library Association.

Biografija

Liana Diković diplomirala je talijanski jezik i književnost 1991. godine na Pedagoškom fakultetu u Puli, a 1992. godine stekla je zvanje bibliotekara. Od 1991. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula kao voditeljica Središnje knjižnice Talijana u Republici Hrvatskoj. Sudjelovala je i izlagala na brojnim stručnim skupovima i radionicama u zemlji i inozemstvu. Organizirala je nekoliko međunarodnih skupova koji su održani u knjižnici u Puli, uspostavila knjižničku i kulturnu suradnju s knjižnicama i drugim srodnim institucijama i udrugama u Italiji i Sloveniji. Od 2009. do 2012. godine obavljala je funkciju predsjednice Radne grupe za manjinske knjižnice pri Sekciji za narodne knjižnice HKD-a.

Biography

Liana Diković graduated in Italian language and literature in 1991 from the Faculty of Education in Pula, and in 1992, she obtained the title of librarian. Since 1991, she has been employed at the Pula City Library as the head of the Central Library of Italians in the Republic of Croatia. She has participated in and presented at numerous professional conferences and workshops both in Croatia and abroad. She has organized several international conferences held at the Pula library and established library and cultural cooperation with libraries and other related institutions and associations in Italy and Slovenia. From 2009 to 2012, she served as the president of the Working Group for Minority Libraries within the Section for Public Libraries of the Croatian Library Association.

Biografija

Vedrana Kovač Vrana, viša knjižničarka, sociologinja i profesorica hrvatske kulture. Od 2007. godine zaposlena je u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ kao voditeljica Središnje knjižnice Slovenaca u Hrvatskoj.

Posjeduje profesionalno iskustvo u europskim projektima, organizaciji mnogih kulturnih događanja, stručnih skupova i dr. Članica je organizacijskog tima međunarodnog stručnog skupa Knjižnica – središte znanja i zabave. Članica je Radne skupine za manjinske knjižnice pri Hrvatskom knjižničarskom društvu. Koordinatorica je tečajeva slovenskog jezika u knjižnici u okviru projekata koje financira Ured Vlade Republike Slovenije za Slovence u inozemstvu. Stručna je suradnica u projektima Ministarstva kulture Republike Slovenije Podrška razvoju knjižnične djelatnosti u pograničnim područjima.

Biography

Vedrana Kovač Vrana, senior librarian, sociologist and professor of croatian culture. Since 2007, she has been employed at the City Library "Ivan Goran Kovačić" as the head of the Central Library of Slovenes in Croatia. She has professional experience in European projects, the organization of many cultural events, professional meetings, etc. She is a member of the organizing team of the international expert meeting Library - the center of knowledge and entertainment. She is a member of the Working Group for Minority Libraries at the Croatian Library Association. She is the coordinator of Slovenian language courses at the library within the framework of projects financed by the Office of the Government of the Republic of Slovenia for Slovenians Abroad. Professional associate in projects of the Ministry of Culture of the Republic of Slovenia „Support for the development of library activities in border areas“.